

Förskolan
Månssonska villan, Trelleborg

Handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling

Planen gäller från 2015-10-15

Inledning

Bakgrund

Det finns två lagar som skyddar barn och elever från kränkningar, trakasserier och diskriminering: skollagen samt diskrimineringslagen (2008:567). Den nya skollagen (SL 2010:800, 6 kap.) innebär en betydande skärpning av huvudmannens ansvar. Anmälningsskyldighet gäller för all personal. Vi styrs även av Lpfö -98, reviderad 2010.

Syfte

Huvudman för skol- och förskoleverksamhet skall se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen skall garantera barns och elevers lika rättigheter avsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Mål

Målsättningen för likabehandlingsplanen på Kontinentens förskola är att förhindra alla olika former av trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska innehålla rutiner för det förebyggande arbetet samt åtgärder som ska följas om sådana händelser som lagen vill förhindra ändå skulle uppkomma.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder.

De olika diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Kränkande behandling
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska, t.ex. att utsätta någon för slag, knuffar och måltavla för kastade saker.
- Verbala, t.ex. att hota eller kalla någon för öknamn.
- Psykosociala, t.ex. att utsätta någon för ryktesspridning eller utfrysning.
- Subtila, t.ex. gester, mimik och kroppsspråk.
- Texter och bilder

Trakasserier

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund, se ovan.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskola

Ansvarig för planen:

Förskolechef och pedagoger är ansvariga att upprätta en ny och utvärdera föregående.

Vår vision:

På vår förskola ska alla barn och vuxna känna trygghet utan rädsla för trakasserier, mobbning eller annan kränkande behandling.

Barns delaktighet:

Vi kommer att förankra vårt likabehandlingsarbete hos barnen genom att de blir delaktiga utifrån sina förutsättningar. Vi uppmuntrar barnen och vägleder dem positivt i deras handlingar. Vi lyfter fram händelser så de blir begripliga för barnen.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

Vi kommer att informera om förskolans likabehandlingsplan vid inskolning av nya barn och föräldrar och på föräldramöten.

Personalens delaktighet:

Vi har levande diskussioner där vi kommer fram till gemensamma beslut så att alla vuxna är överens. Detta görs på arbetsplatsträffar och i den dagliga verksamheten.

Förankringen av planen:

Personalen har utvärderat och lämnat synpunkter kring likabehandlingsplanen och utifrån detta har planen förankrats i alla arbetslagen. Föräldrarna har möjlighet att lämna synpunkter i tex föräldraenkäten.

Tillsamman med barnen upprättas umgängesregler i de olika barngrupperna. Dessa ska regelbundet aktualiseras.

Likabehandlingsplanen sätts upp på förskolorna och på hemsidan, så att den finns tillgänglig på ett naturligt sätt i förskolans verksamhet.

Utvärdering

Delaktighet i utvärderingen av fjolårets plan:

Förskollärare, barnskötare, specialpedagogen och förskolechefen på enheterna.
All personal har haft möjlighet att utvärdera och kommentera fjolårets plan.
Föräldrarna deltar via föräldramöten och i den kommunala föräldraenkäten.

Resultat av utvärdering av fjolårets plan:

Vi har arbetat med och kommer att arbeta med konkretiseringen av läroplansmålen och bl.a. normer och värden.

Årets plan ska utvärderas 2016-10-15

Varje avdelning går genom och utvärdera likabehandlingsplanen och sammanställer.
Föräldrarna kommer att delta i en enkät våren 2016. Resultatet kring det som rör likabehandlingsplanen kommer att sammanställas. Föräldrarna får ta del av resultatet på föräldramöten under hösten 2016.

Ansvarig för att årets plan utvärderas:

Förskolechefen och pedagogerna.

Främjande insatser

Främja lika rättigheter och möjligheter:

Områden som berörs av insatsen kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning:

Likabehandlingsplanen handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg miljö i förskolan är förutsättningen för att barn ska kunna utvecklas. Vårt mål är att förhindra alla olika former av trakasserier och annan kränkande behandling. Detta konkretiseras genom att barnen är delaktiga i framtagandet av förskolans umgängesregler och att vi handleder barnen i deras handlingar både verbalt och fysiskt.

Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt på verkade kring ovanstående område.

Insats:

- Vuxna ska vara närvarande i barnens lekar och vara goda förebilder.
- Alla vuxna stödjer barnen i att använda handen och säga stopp när man inte vill och därmed få barnet/barnen att förstå hur det känns och försöka komma fram till en lösning så att alla tycker det känns bra.
- Pedagogerna är aktiva i leken och goda förebilder som visar de sociala lekreglerna, turtagning, ömsesidighet och samförstånd.
- Vi går aktivt in i konflikter och hjälper barnen att bearbeta konflikter, samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.
- Vid behov använda konkret material eller rollspel för att tydliggöra konflikter och tillsammans lösa dem.
- Det finns ett öppet klimat kring barns lekar.
- Alla får leka vad de vill oavsett kön.
- Vi tänker på hur vi verbalt uttrycker oss
- Det finns en tanke bakom vår möblering och val av leksaker.
- Vi utför observationer hur barn och vuxna är mot varandra i förskolans vardag.
- Vi konsulterar föräldrar för att få råd om vilka fester och traditioner som är lämpliga att uppmärksamma i de olika kulturenerna som är representerade på förskolan.

Nuvarande regler: överenskommelse med barnen.

Exempel:

- **Vi hjälper och tröstar varandra.**
- **Säger snälla saker till varandra,**
- **Klappar och kramar varandra.**
- **Frågar om man vill leka tillsammans.**
- **Vi samsas om och är rädda om våra saker på förskolan både inne och ute.**

- **Säga ”stopp, jag vill inte” och sträcka fram stopphand om man inte är med på en idé/grej/lek.**
- **Barnen säger nej till att slåss och puttas, dra någon i håret, säga dumma saker till varandra, och ha sönder saker.**
- **När barnen behöver hjälp att lösa ett problem så hämtar de en vuxen som hjälper dem vidare i sina funderingar för att finna en lösning.**

Ansvarig:

Barn på respektive avdelning i samråd med de vuxna upprättar umgängesregler.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

- Närvarande och engagerade vuxna, vilket förebygger och förhindrar.
- Kontinuerliga samtal med barnen och vi är uppmärksamma på stämningen i barngrupperna.
- Barnobservationer görs vid behov.
- Vi informerar varandra om barn som exempelvis är med om dödsfall, skilsmässa och liknande så att andra vuxna på förskolan är medvetna om detta och har en förståelse för hur barnen agerar.
- Böcker och skrifter om bl.a. homosexualitet, adoption, olika religioner, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sjukdomar kan lånas från biblioteket och ev. söka information på internet till förskolan samt lekmaterial som främjar likabehandling.

Områden som berörs i kartläggningen:

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen:

Vi samtalar kontinuerligt med barnen och involverar föräldrarna vid behov.

Vi samtalar i samlingarna på förskoleavdelningarna.

Hur personalen involveras i kartläggningen:

Vi har diskussioner i arbetslagen kring konkretisering av normer och värden och barns inflytande.

Resultat och analys:

Vi utgår från varje barns individuella behov. Vi har en öppen kommunikation med föräldrarna, då det är viktigt för oss att veta om det hänt något hemma för att kunna bemöta barnen på bäst sätt och för föräldrarna om det hänt något på förskolan.

Förebyggande åtgärder

Leken på förskolan:

Områden som berörs av åtgärden kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning:

- Barnen ska välja sina lekar utifrån intresse.
- Vuxna ska vara engagerade och närvarande i barnens lekar varje dag.
- Vuxna ingriper direkt och stoppar vid behov.
- Stödjer barnen att använda handen och säga stopp när man inte vill.
- För att säkerställa detta genomför vi observationer på barn och arbetskamrater.

Åtgärd:

- Pedagoger är aktiva och kan gå in och ur leken beroende på vad som behövs.
- Vi använder konfliktlösning där berörda barn får möjlighet att sätta ord på upplevelsen och att få lyssna på varandra.
- Vi pedagoger är medvetna om vilket lekmaterial vi erbjuder barnen.
- Vi utför kontinuerliga observationer, där vi observerar hur och var barnen leker samt vuxnas och barns förhållningssätt.

Ansvarig:

- Varje avdelning ansvarar för att det finns tillgängligt lekmaterial och böcker som utgår från varje enskilt barns behov och intresse.
- Alla vuxna är närvarande och engagerade med barnen både ute och inne.

Vi diskuterar och uppdaterar observationerna på APT under hösten 2016.

Rutiner för akuta situationer

Policy:

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling för alla som vistas på våra förskolor.

Rutiner för tidigt upptäckta trakasserier och kränkande behandling:

Aktiva, engagerade och observanta vuxna som ingriper direkt i konkreta situationer. Att barn lär sig att använda handen, stopp, när de inte vill. Vi använder handen för att avbryta en handling som kan tendera att bli negativ som en förebyggande metod. När barn kränker med verbala uttryck stoppas det omedelbart av vuxna. Pedagogerna håller god uppsikt över alla platser där barnen leker inom- och utomhus.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till:

Personal på avdelningen.

Förskolechefen.

Har man förtroende för någon annan personal går det också bra att kontakta denna som sedan vidarebefordrar det till förskolechef.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn:

- Bryt handlingen omedelbart.
- Lyssna in och konkretisera situationen på ett förståeligt sätt för barnen, vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.
- Ställ frågor för att få händelsen klarlagd och därigenom utagerad.
- Den som uppdagat situationen meddelar föräldrarna att situationen är utredd på förskolan och övrig personal i arbetslaget.

Vid upprepade trakasserier:

- Den som uppdagat situationen gör som ovan samt anmäler till förskolechefen som ska ansvara för utredningen samt föra information till huvudmannen.
- Arbetslaget och förskolechefen upprättar en handlingsplan. Se bilaga.
- Berörda föräldrar informeras om handlingsplanens upprättande och innehåll.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal:

- Förskolan agerar skyndsamt när det finns misstanke om att ett barn blivit kränkt av personal.
- När en personal kränker ett barn skall den som sett/hört det ta upp situationen och tydliggöra den för personen utanför barngruppen.

- Anmäl till förskolechefen som ska ansvara för utredning samt för informationen vidare till huvudmannen.
- I varje enskilt fall bör det bedömas om en anmälan ska göras till myndigheter.
- Vid allvarliga fall kan disciplinära åtgärder så som varning enligt LAS 30§, omplacering enligt LAS 7§, uppsägning enligt LAS 7§ och avsked enligt LAS 18§. Innan dessa åtgärder vidtas ska den fackliga organisationen kontaktas.

Rutiner för uppföljning:

- Personalen arbetar utifrån den upprättade handlingsplanen.
- Uppföljning av upprättad handlingsplan görs tillsammans med förskolechefen och arbetslaget efter 3-4 veckor för att se en förändring.

Rutiner för dokumentation:

- Handlingsplanen är en konkret del av dokumentationen.
- Arbetslaget ansvarar för att kontinuerlig dokumentera det som sker på avdelningen och använda sig av observationer.

Ansvarförhållande:

- Förskolan har skyldighet att utreda så fort det kommer till förskolans kännedom att det kan förekomma kränkningar och trakasserier.
- Personalen är skyldig att anmäla till förskolechefen som i sin tur är skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Handlingsplan vid Kränkande behandling/diskriminering.

- Anmäl till förskolechef
Personal fyller i blanketten ” Utredning av diskriminering och kränkande behandling”. och Förskolechef / delegerad personal fyller i ”Uppföljning av utredning och åtgärder”. Blanketten finns på: FC, Bildningsförvaltningen, HP/Rutiner/Blanketter,
6 kap Kränkande behandling 2 kap Diskrimineringslagen.
- Förskolechef / delegerad personal fyller i blanketten ” Anmälan om diskriminering”. Blanketten finns på: FC, Bildningsförvaltningen, HP / Rutiner / Blanketter /, Blanketter.
6 kap Kränkande behandling 2 kap Diskrimineringslagen.
- Förskolechef/ delegerad personal fyller i blanketten ” Beslut om utredning”. Blanketten finns på: FC, Bildningsförvaltningen, HP, Rutiner/ Blanketter, Blanketter,
6 kap Kränkande behandling 2 kap Diskrimineringslagen.

Bilagor:

Stödmaterial för pedagoger inför anmälan. Steg 1-2. Bilaga 1+2

Öppna frågor. Bilaga 3

Rutiner för att utreda när barn kränks av andra barn .

STEG 1

All personal på förskolan

När du får vetskap om att ett barn kränkts/diskrimineras skall förskolechef, processledare och mentor kontaktas. Förskolechefen är skyldig att anmäla till huvudmannen (genom särskild blankett)

Vem har kontaktats? .....

När?.....

STEG 2

Mentor/avdelningspersonal

- Samla information och dokumentera vad som har hänt.
- Samtala med det barn som känner sig kränkt om vad som hänt, och om vikten av att berätta och att vuxna tar det på allvar. Beröm barnet för informationen. Fråga om konkreta saker.

Vad har hänt?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Kontakta föräldrarna om händelsen och tydliggör att förskolan har utrett händelsen.
När?

.....
.....

STEG 3

Mentor och eventuell utsedd medhjälpare

Samtala med de/den som har kränkt.

- Samtal med de/den som kränkt. Låt barnet/barnen berätta sin version.
- Var rak och tydlig utan aggressivitet.
- Tala om vad förskolan tycker om kränkande handling.

Vad har hänt?

.....
.....
.....

.....
.....

Hur blev det så här?

.....
.....
.....
.....

Hur tänkte du?

.....
.....
.....
.....

Hur tror du det känns?

.....
.....
.....
.....

Hur gör vi nu?

.....
.....
.....
.....

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Den personal som ser eller får berättat för sig om en kränkning, har skyldighet att ingripa direkt genom att ta upp situationen utanför barngruppen. Förskolechefen ska snarast kontaktas när en kränkning upptäckts.

- Processledare/förskolechef samlar information som dokumenteras. Vad har hänt?

.....
.....
.....
.....

- Mentor kontaktar föräldrar. När?

.....
.....

- Mentor samtalar med barnet. Vad har hänt?

.....
.....
.....
.....

- Den personal som sett kränkningen och förskolechefen samtalar med den som kränkt. Vad hände?

.....
.....
.....
.....

- Förskolechefen är skyldig att anmäla till huvudmannen. När?

.....
.....

- Förskolechefen har uppföljningssamtal med berörda vuxna. När?

.....
.....

”Öppna frågor”

Lokalt tillägg för Månssonska villan:

Öppna frågor till barnen som är hämtade från förskoleforum.se

Fanny Davidsson är upphovsman.

Förhållningssätt:

- Vad får man säga till sina kompisar på förskolan?
- Vad får man inte säga till sina kompisar på förskolan?
- Har du sagt något dumt/fula ord till någon på förskolan någon gång?
- Har någon sagt något dumt/fula ord till dig någon gång?
- Vad gjorde du då?
- Pratade du med någon vuxen om vad som hade hänt? Vad gjorde den vuxna?
- Vad får man göra mot sina kompisar?
- Får man: Slå, knuffa, dra i håret, sparka?
- Har du gjort det mot någon?
- Vad gjorde du då?
- Pratade du med någon vuxen om vad som hade hänt? Vad gjorde den vuxna?

Etnisk bakgrund:

- Har du någon gång blivit retad/ har någon sagt något dumt till dig för hur du ser ut?
- Har du någon gång blivit retad/ har någon sagt något dumt för hur du pratar?
- Har du någon gång blivit retad/ har någon sagt något dumt till dig på grund av dina föräldrar?
- Har du någon gång blivit retad/ har någon sagt något dumt till dig för att du äter annan mat än de andra barnen?
- Har du retat någon annan/ sagt något dumt. (samma frågeställningar som ovan)
- Är vi alla likadana? På vilket sätt är vi lika? PÅ vilket sätt är vi olika?
- Vad är bra med att vara olika?

Religion eller annan trosuppfattning

- Har du någon gång blivit retad/ har någon sagt något dumt till dig på grund av den gud du tror på
- Vilka gudar finns det?
- Tror alla på en gud?
- Får man tro på vilken gud man vill?

Kön

- Finns det saker på förskolan som flickor får göra men inte pojkar?
- Finns det saker på förskolan som pojkar får göra men inte flickor?
- Tycker flickor och pojkar om att göra samma saker? Om inte, tycker alla flickor om att göra samma saker? Tycker pojkar om att göra samma saker?
- Finns det något som mest pojkar/flickor gör som du tycker om att göra?
- Finns det någonting som du skulle vilja göra mer som du inte gör för du är flicka/pojke?
- Hur kan vi göra på förskolan för att alla ska få göra de sakerna de vill göra?
- Beter sig pedagogerna olika mot pojkarna än mot flickorna?

Könsidentitet

- Kan pojkar och flickor ha likadana kläder? (när man leker, klär ut sig, vad gäller sina "vanliga kläder").
- Om en pojke tycker det är roligast att leka med flickor, är det okej?
- Om en flicka tycker det är roligast att leka med pojkar, är det okej?
- Får man ha vilken favoritfärg man vill på förskolan utan att någon skrattar eller retar en?

Sexuell läggning

- Får flickor krama flickor?
- Får flickor krama pojkar/pojkar krama flickor?
- Får pojkar krama pojkar?
- Får flickor pussa flickor?
- Får flickor pussa pojkar/pojkar pussa flickor?
- Får pojkar pussa pojkar?
- Får flickor hålla flickor i handen?
- Får flickor hålla pojkar i handen/ Pojkar hålla flickor i handen?
- Får pojkar hålla pojkar i handen?
- Kan en pojke bli kär i en pojke?
- Kan en flicka bli kär i en flicka?
- Kan man bli kär i både pojkar och flickor?
- Hur är det på förskolan, skrattar eller retar man varandra om man är kär i någon?
- Varför är kärlek bra?

Funktionsnedsättning

- Finns det någonting som du har svårt för eller som du inte kan göra som andra barn kan?
Varför tycker du det är svårt? Har du någonsin blivit retad för det?
- Vilka funktionsnedsättningar kan människor ha? Är det någon på förskolan som har det? Hur kan vi hjälpa varandra så det blir lättare om någon tycker det är svårt?

